

[Sigsgaard.]

lig fordel af en udvidet bytteret, så må de i øvrigt støttes økonomisk, og det vil jeg henstille til forslagsstillerne at de overvejer at få med ind, næste gang vi skal diskutere dette, sådan at disse mindre-bemidlede tilskyndes til at søge en bolig, der svarer til deres behov. Alt for tit bliver familier med flere børn i dag hængende i for små boliger, fordi de ikke har råd til at flytte. Det er derfor også nødvendigt, hvis forslagene her skal virke godt, at bolig-sikringsordningen i det mindste ajourføres og pristalsreguleres og helst forbedres, men det er der jo desværre ikke megen udsigt til at den bliver.

Jeg må tage forbehold over for punkt 9 i bemærkningerne. Den centrale boligformidling bør i princippet indføres overalt og i hvert fald i alle blot lidt større byer.

Sammensætningen af boligformidlingens ledelse tror jeg skal overvejes lidt nøjere. Det er ikke tilstrækkeligt med kommunalbestyrelsesmedlemmer og foreningsrepræsentanter. De boligsøgende bør repræsenteres. Det er uhyre vigtigt, at der er offentlig kontrol med formidlingen, og jeg glæder mig over, at forslagsstillerne har et særligt punkt om det spørgsmål. Men jeg tvivler lidt på, at forslaget om offentliggørelse af lister over de ansøgnenumre, der i de sidste 3 måneder har fået lejlighed, er tilstrækkeligt. Boligsøgende som medlemmer af ledelsen for boligformidlingen er i hvert fald en supplerende garanti imod, at uvedkommende ting som gode forbindelser til indflydelsesrige personer får indflydelse på boligtildelingen.

Der er jo en risiko for, at ejerne vil søge at gennemføre huslejeforhøjelse ved bytning, og derfor bør forslaget, når vi engang kommer så vidt, at der ser ud til at være bare en lille chance for at få det hele eller dele af det realiseret, indeholde en klar bestemmelse om, at den altså ikke går. I dag kan tilfældige ejere bestemme, hvilke boligsøgende der kan få en lejlighed, og det bliver jo tit de bedrestillede i såkaldt pæne stillinger og uden børn eller med store børn eller med få børn, der får de gode lejligheder. Dårligstillede børnerige familier bliver ladet i stikken. Der er eksempler på, at sådanne familier har været skrevet op til lejlighed i både 10 og 20 år uden at få noget, mens

andre trods alt måske på 1 år eller 2 eller på endnu kortere tid kan få noget, selv om deres behov er mindre. Det bør ikke blive ved med at kunne gå. Det bør være behovet og ikke tegnebogens tykkelse, der er afgørende i boligspørgsmålet.

Når det er blevet ved med at gå så længe, skyldes det alene, at de gamle partier tager mere hensyn til ejernes dispositionsret end til de boligsøgendes behov, og det er det, der også kan uddrages af debatten i dag. Det er ejernes privilegier, det er ejernes rettigheder, der står i centrum, og først i anden række kan man måske tage lidt hensyn til de boligsøgendes behov.

Central boligformidling vil være et stort fremskridt, men målet bør selvfølgelig være, at det ene menneske ikke skal kunne eje det andet menneskes bolig, altså afskaffelse af den private ejendomsret til boligejendomme. De, der bor i en ejendom, bør selv drive og administrere den. Jeg tror ikke, at vi når så forfærdelig vidt, desværre — og det skal jeg slutte med at sige — før de boligsøgende finder ud af at slutte sig sammen på en eller anden måde og demonstrere og aktionere og øve pression for at få deres interesser tilgodeset. Ejerne har fundet ud af det for længst, men det kniber unægtelig meget med de boligsøgende, og det er jo også en stor og diffus gruppe, som det er svært at organisere og samle til noget som helst. Men jeg tror, at oppositionspartierne i folketinget kan fremsætte forslag i én uendelighed år ud og år ind, og der sker ikke noget ved det; regeringspartierne vil fortsat holde fast på ejernes privilegier, indtil de føler, at der er et meget udbredt ønske i store dele af befolkningen om at få dette ændret, og at disse store dele af befolkningen vil sætte noget ind på at få det ændret. Først da sker der ændringer.

Ordføreren for forslagsstillerne (Arne Larsen): Som tidligere fremhævet her i debatten i dag har socialistisk folkeparti to gange tidligere fremsat forslag om problemet fri bytteret. Første gang var i februar 1968 i forslag til lov om ændring af lov om leje, og anden gang var 14. marts i år i forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. Vi har dog endnu en gang sammen med socialdemokratiet i boligudvalget her i foråret, da vi behandlede en